

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Ofte stillede spørgsmål om dommen fra Den Europæiske Unions Domstol i sag C-311/18 — *Data Protection Commissioner mod Facebook Ireland Ltd og Maximilian Schrems*

Vedtaget den 23. juli 2020

Formålet med dette dokument er at give svar på nogle af de ofte stillede spørgsmål, som tilsynsmyndighederne har modtaget, og dokumentet vil blive udbygget og suppleret med yderligere analyse, efterhånden som Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB) får undersøgt og vurderet dommen fra Den Europæiske Unions Domstol ("Domstolen").

Dommen C-311/18 kan tilgås [her](#), og Domstolens pressemeddelelse kan tilgås [her](#).

1) Hvad siger Domstolen i dommen?

- Domstolen har i forbindelse med sin dom undersøgt gyldigheden af Europa-Kommissionens afgørelse 2010/87/EF om standardkontraktbestemmelser og fundet, at den er gyldig. Der bliver således ikke sat spørgsmålstegn ved gyldigheden af afgørelsen af den simple grund, at standardbestemmelserne om databeskyttelse i afgørelsen ikke binder myndighederne i et tredjeland, hvortil data overføres, da bestemmelserne er af kontraktlig art.

Denne gyldighed, tilføjede Domstolen, afhænger imidlertid af, om afgørelse 2010/87/EF omfatter effektive mekanismer, der gør det muligt i praksis at sikre overholdelse af et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til det niveau, som er garanteret i EU gennem GDPR, og af, om overførsler af persondata i henhold til sådanne bestemmelser suspenderes eller forbydes, hvis der sker brud på disse bestemmelser, eller hvis det er umuligt at overholde dem.

I den forbindelse påpeger Domstolen navnlig, at afgørelse 2010/87/EF pålægger dataeksportøren og datamodtageren ("dataimportøren") en forpligtelse til at undersøge, før en eventuel videregivelse og under hensyntagen til omstændighederne ved overførslen, om dette

beskyttelsesniveau respekteres i det pågældende tredjeland, og at dataimportøren i henhold til afgørelse 2010/87/EF skal informere dataeksportøren om eventuel manglende evne til at overholde standardbestemmelserne om databeskyttelse og, i givet fald, eventuelle supplerende foranstaltninger ud over dem, der er omfattet af bestemmelserne, idet dataeksportøren så på sin side er forpligtet til at suspendere dataoverførslen og/eller ophæve kontrakten med dataimportøren.

- Domstolen så også på gyldigheden af Privacy Shield-afgørelsen (afgørelse 2016/1250 om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU's og USA's værn om privatlivets fred), da de omfattede dataoverførsler, der indgik i den nationale tvist, som førte til anmodningen om en præjudiciel afgørelse, fandt sted mellem EU og USA.

Domstolen fandt, at kravene i den nationale amerikanske lovgivning, og især visse programmer, der giver amerikanske offentlige myndigheder adgang til persondataoverførsler fra EU til USA af hensyn til den nationale sikkerhed, medfører begrænsninger af beskyttelsen af personoplysninger, som ikke er så skarpt afgrænset, at det opfylder krav, der i det væsentlige svarer til dem, der kræves i EU-retten¹, og at denne lovgivning ikke giver de registrerede rettigheder, der kan håndhæves over for de amerikanske myndigheder ved domstolene.

Som følge af denne grad af indgreb i de grundlæggende rettigheder for personer, hvis data overføres til et tredjeland, erklærede Domstolen afgørelsen om tilstrækkeligheden af Privacy Shield-aftalen for ugyldig.

2) Har Domstolens dom betydning for andre overførselsaftaler end Privacy Shield?

- Hvad angår tredjelande, gælder den tærskel, som Domstolen har fastlagt, generelt også for alle fornødne garantier i henhold til artikel 46 i GDPR, der anvendes ved dataoverførsel fra EØS til tredjelande. Den amerikanske lovgivning, som Domstolen henviser til (dvs. Section 702 FISA og EO 12333), gælder for enhver overførsel til USA via elektroniske midler, som er omfattet af denne lovgivning, uanset hvilken overførselsaftale der anvendes til overførslen².

3) Er der en overgangsperiode, hvor jeg kan fortsætte med at overføre data til USA uden at vurdere det juridiske grundlag for overførslen?

- Nej, Domstolen har ugyldiggjort Privacy Shield-afgørelsen uden at fastholde dens virkninger, da den amerikanske lovgivning efter Domstolens opfattelse ikke giver et databeskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til det europæiske niveau. Der skal tages hensyn til denne vurdering ved enhver overførsel til USA.

4) Jeg overførte data til en amerikansk dataimportør, der overholder Privacy Shield; hvad skal jeg gøre nu?

¹ Domstolen understreger, at en række overvågningsprogrammer, der giver de amerikanske offentlige myndigheder adgang til overførsler af persondata fra EU til USA af hensyn til den nationale sikkerhed, ikke rummer nogen begrænsning af de beføjelser, som de amerikanske myndigheder indrømmes, eller garantier for ikke-amerikanske personer, der potentielt kan være omfattet af dem.

² Section 702 FISA finder anvendelse på alle "leverandører af elektroniske kommunikationstjenester" (se definitionen i 50 USC § 1881(b) (4)), mens EO 12333 omhandler elektronisk overvågning, der defineres som "erhvervelse af ikke-offentlig kommunikation ved hjælp af elektroniske midler uden samtykke fra en person, der er part i en elektronisk kommunikation eller, i tilfælde af ikke-elektronisk kommunikation, uden samtykke fra en person, der er synligt til stede på kommunikationsstedet, men ikke ved hjælp af pejledstyr, som udelukkende bruges til at lokalisere en transmitter" (3.4; b)).

- Overførsler, der foretages på dette juridiske grundlag, er ulovlige. Hvis du ønsker at fortsætte med at overføre data til USA, skal du tjekke, om du kan gøre det i henhold til de betingelser, der er anført nedenfor.

5) Jeg bruger standardkontraktbestemmelser med en dataimportør i USA; hvad skal jeg gøre?

- Domstolen har vurderet, at amerikansk lovgivning (dvs. Section 702 FISA og EO 12333) ikke giver et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til det europæiske.

Spørgsmålet om, hvorvidt du kan overføre persondata på grundlag af standardkontraktbestemmelser eller ej, afhænger af resultatet af din vurdering under hensyntagen til omstændighederne ved overførslerne og de supplerende foranstaltninger, du kan iværksætte. De supplerende foranstaltninger og standardkontraktbestemmelserne skal efter en analyse af omstændighederne ved hver enkelt overførsel sikre, at den amerikanske lovgivning ikke forhindrer det tilstrækkelige beskyttelsesniveau, som disse garanterer.

Hvis du under hensyntagen til omstændighederne ved overførslen og eventuelle supplerende foranstaltninger kommer til den konklusion, at fornødne garantier ikke kan sikres, skal du suspendere eller afslutte overførslen af persondata. Hvis du imidlertid har til hensigt at fortsætte dataoverførslen på trods af denne konklusion, skal du underrette den kompetente tilsynsmyndighed³.

6) Jeg bruger bindende virksomhedsregler med en enhed i USA; hvad skal jeg gøre?

- I betragtning af Domstolens dom, der ugyldiggjorde Privacy Shield på grund af det indgreb i de grundlæggende rettigheder, som den amerikanske lovgivning medfører for personer, hvis data overføres til dette tredjeland, og i betragtning af det faktum, at Privacy Shield også var designet til at sikre data, der overføres med andre aftaler som f.eks. bindende virksomhedsregler, gælder Domstolens dom også i forbindelse med bindende virksomhedsregler, da amerikansk lovgivning også vil have forrang i forhold til dette værktøj.

Spørgsmålet om, hvorvidt du kan overføre persondata på grundlag af bindende virksomhedsregler eller ej, afhænger af resultatet af din vurdering under hensyntagen til omstændighederne ved overførslerne og de supplerende foranstaltninger, du kan iværksætte. Disse supplerende foranstaltninger og de bindende virksomhedsregler skal efter en analyse af omstændighederne ved hver enkelt overførsel sikre, at den amerikanske lovgivning ikke forhindrer det tilstrækkelige beskyttelsesniveau, som disse garanterer.

Hvis du under hensyntagen til omstændighederne ved overførslen og eventuelle supplerende foranstaltninger kommer til den konklusion, at fornødne garantier ikke kan sikres, skal du suspendere eller afslutte overførslen af persondata. Hvis du imidlertid har til hensigt at fortsætte dataoverførslen på trods af denne konklusion, skal du underrette den kompetente tilsynsmyndighed⁴.

³ Se især betragtning 145 i Domstolens dom og standardkontraktbestemmelse 4, litra g), i Kommissionens afgørelse 2010/87/EU samt standardkontraktbestemmelse 5, litra a), i Kommissionens afgørelse 2001/497/EF og bilag til standardkontrakt II, litra c), i Kommissionens afgørelse 2004/915/EF.

⁴ Se især betragtning 145 i Domstolens dom og standardkontraktbestemmelse 4, litra g), i Kommissionens afgørelse 2010/87/EU. Se også Section 6.3 WP256 rev.01 (artikel 29-gruppens arbejdsdokument, der indeholder en oversigt over de elementer og principper, som bindende virksomhedsregler skal indeholde; godkendt af Det Europæiske Databeskyttelsesråd, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109) og Section 6.3 WP257 rev.01 (artikel 29-gruppens arbejdsdokument, der indeholder en oversigt over de elementer og principper, som bindende virksomhedsregler for registerførere skal indeholde; godkendt af Det Europæiske Databeskyttelsesråd, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110).

7) Hvad med andre overførselsaftaler i henhold til artikel 46 i GDPR?

- Det Europæiske Databeskyttelsesråd vil vurdere konsekvenserne af dommen for andre overførselsaftaler end standardkontraktbestemmelser og bindende virksomhedsregler. I dommen præciseres det, at standarden for fornødne garantier i henhold til artikel 46 i GDPR er "et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til det niveau, der er sikret i Unionen".

Som understreget af Domstolen bør det bemærkes, at artikel 46 optræder i kapitel V i GDPR og derfor skal læses i lyset af artikel 44 i GDPR, hvori det fastslås, at "*Alle bestemmelserne i dette kapitel anvendes for at sikre, at det beskyttelsesniveau, som fysiske personer garanteres i medfør af denne forordning, ikke undermineres*".

8) Kan jeg anvende en af undtagelserne i artikel 49 i GDPR til at overføre data til USA?

- Det er stadig muligt at overføre data fra EØS til USA på grundlag af undtagelserne i artikel 49 i GDPR, forudsat at betingelserne i artiklen er opfyldt. Det Europæiske Databeskyttelsesråd henviser til sine retningslinjer vedrørende denne bestemmelse.⁵

Man bør især huske på, at når overførsler sker på grundlag af den registreredes samtykke, bør dette være:

-) eksplicit,
-) specifikt for den enkelte dataoverførsel eller for sættet af overførsler (dvs. dataeksportøren skal sørge for at indhente specifikt samtykke, før overførslen gennemføres, også selvom dette sker efter indsamlingen af data) og
-) informeret, især med hensyn til de mulige risici ved overførslen (dvs. den registrerede bør også informeres om de specifikke risici, der følger af det faktum, at dennes data vil blive overført til et land, der ikke har en tilstrækkelig beskyttelse, og at der ikke gives tilstrækkelige garantier for beskyttelsen af dataene).

Hvad angår overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af en kontrakt mellem den registrerede og den dataansvarlige, bør man huske på, at persondata kun må overføres, når overførslen er lejlighedsvis. Det vil være nødvendigt i hvert enkelt tilfælde at fastslå, om dataoverførslerne kan betragtes som "lejlighedsvis" eller "ikke-lejlighedsvis". Under alle omstændigheder kan denne undtagelse kun anvendes, hvis overførslen objektivt set er nødvendig for gennemførelsen af kontrakten.

I forhold til overførsler, der er nødvendige af hensyn til vigtige samfundsinteresser (som skal være anerkendt i EU-lovgivning eller i medlemstaternes nationale lovgivning⁶), minder Det Europæiske Databeskyttelsesråd om, at det væsentlige krav for anvendelse af denne undtagelse er tilstedeværelsen af en vigtig samfundsinteresse og ikke karakteren af organisationen, og at det, selvom denne undtagelse ikke er begrænset til "lejlighedsvis" dataoverførsler, ikke betyder, at dataoverførsler, der sker på grundlag af vigtige samfundsinteresser, kan finde sted i stor skala og på systematisk vis. Tværtimod skal det generelle princip respekteres, og i henhold hertil bør anvendelsen af undtagelserne i artikel 49 i GDPR ikke blive reglen i praksis, men skal begrænses til særlige situationer, og hver enkelt dataeksportør skal sikre, at overførslen opfylder kravet om streng nødvendighed.

⁵ Se Det Europæiske Databeskyttelsesråds retningslinjer 2/2018 vedrørende undtagelser i artikel 49 i forordning 2016/679, vedtaget den 25. maj 2018, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_da.pdf, s. 3.

⁶ Henvisninger til "medlemsstater" skal forstås som henvisninger til "EØS-medlemsstater".

9) Kan jeg fortsat anvende standardkontraktbestemmelser eller bindende virksomhedsregler til at overføre data til et andet tredjeland end USA?

- Domstolen har anført, at standardkontraktbestemmelser som udgangspunkt stadig kan anvendes til at overføre data til et tredjeland, idet den tærskel, som Domstolen har fastlagt for overførsler til USA, imidlertid gælder alle tredjelande. Det samme er tilfældet for bindende virksomhedsregler.

Domstolen fremhævede, at det er dataeksportørens og dataimportørens ansvar at vurdere, om det beskyttelsesniveau, der kræves i EU-retten, respekteres i det pågældende tredjeland, med henblik på at fastslå, om garantierne i standardkontraktbestemmelserne eller de bindende virksomhedsregler kan overholdes i praksis. Hvis dette ikke er tilfældet, bør du vurdere, om du kan iværksætte supplerende foranstaltninger for at sikre et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til niveauet i EØS, og om lovgivningen i tredjelandet vil kolliderede med disse supplerende foranstaltninger og dermed underminere deres virkning.

Du kan kontakte din dataimportør for at tjekke det pågældende lands lovgivning og samarbejde med denne om vurderingen heraf. Hvis du eller dataimportøren i tredjelandet vurderer, at de data, der overføres i henhold til standardkontraktbestemmelserne eller de bindende virksomhedsregler, ikke er sikret et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til niveauet i EØS, bør du straks suspendere overførslerne. Hvis du ikke gør det, skal du informere den kompetente tilsynsmyndighed⁷.

- Selvom det som fremhævet af Domstolen er dataeksportørers og dataimportørers primære ansvar selv at vurdere, om det pågældende tredjlands lovgivning gør det muligt for dataimportøren at overholde standardbestemmelserne om databeskyttelse eller de bindende virksomhedsregler, før persondata overføres til dette tredjeland, vil tilsynsmyndighederne også spille en vigtig rolle ved håndhævelsen af GDPR og udarbejdelse af yderligere afgørelser vedrørende overførsler til tredjelande.

For at undgå divergerende afgørelser og for at sikre konsistens mener Domstolen derfor, at tilsynsmyndighederne skal arbejde mere inden for Det Europæiske Databeskyttelsesråd, især hvis overførsler til tredjelande skal forbydes.

10) Hvilken type supplerende foranstaltninger kan jeg indføre, hvis jeg bruger standardkontraktbestemmelser eller bindende virksomhedsregler til overførsel af data til tredjelande?

- De supplerende foranstaltninger, som du om nødvendigt kan overveje, skal indføres ved hver enkelt overførsel under hensyntagen til alle omstændigheder ved overførslen og efter vurdering af det pågældende tredjlands lovgivning for at tjekke, om denne giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Domstolen fremhævede, at det er dataeksportørens og dataimportørens primære ansvar at foretage denne vurdering og at indføre nødvendige supplerende foranstaltninger.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd er ved at analysere Domstolens dom for at vurdere typen af supplerende foranstaltninger, der kan iværksættes i tillæg til standardkontraktbestemmelser

⁷ Se især betragtning 145 i Domstolens dom. Hvad angår standardkontraktbestemmelserne, henvises til standardkontraktbestemmelse 4, litra g), i Kommissionens afgørelse 2010/87/EU samt standardkontraktbestemmelse 5, litra a), i Kommissionens afgørelse 2001/497/EF og bilag til standardkontrakt II, litra c), i Kommissionens afgørelse 2004/915/EF. Hvad angår bindende virksomhedsregler, henvises til Section 6.3 WP256 rev.01 (godkendt af Det Europæiske Databeskyttelsesråd) og Section 6.3 WP257 rev.01 (godkendt af Det Europæiske Databeskyttelsesråd).

eller bindende virksomhedsregler (juridiske, tekniske eller organisatoriske foranstaltninger) ved overførsel af data til tredjelande, hvor standardkontraktbestemmelser eller bindende virksomhedsregler i sig selv ikke kan give tilstrækkelig beskyttelse.

- ➔ Databeskyttelsesrådet undersøger, hvad disse supplerende foranstaltninger kan bestå af, og vil udarbejde yderligere vejledning.

11) Jeg bruger en registerfører, der behandler data, som jeg som dataansvarlig er ansvarlig for; hvordan kan jeg vide, om registerføreren overfører data til USA eller et andet tredjeland?

- ➔ Den kontrakt, som du har indgået med registerføreren i overensstemmelse med artikel 28, stk. 3, i GDPR, skal indeholde en bestemmelse om, hvorvidt overførsler er tilladt eller ej (husk på, at selv det at give adgang til data fra et tredjeland, f.eks. i administrativt øjemed, også udgør en overførsel).
- ➔ Der skal også gives tilladelse, hvis registerførere vil anvende underkontraherede registerførere til overførsel af data fra tredjelande. Du bør være opmærksom og forsigtig, da en lang række computerløsninger kan indebære overførsel af persondata til et tredjeland (f.eks. med henblik på lagring eller vedligeholdelse).

12) Hvad kan jeg gøre for fortsat at bruge min registerførers tjenester, hvis det er anført i kontrakten, som er underskrevet i overensstemmelse med artikel 28, stk. 3, i GDPR, at data kan overføres til USA eller et andet tredjeland?

- ➔ Hvis dine data kan blive overført til USA, og der ikke kan indføres supplerende foranstaltninger til sikring af, at den amerikanske lovgivning ikke kolliderer med kravet om et beskyttelsesniveau, der i det væsentlige svarer til niveauet i EØS, og som overførselsaftalerne giver, og hvis undtagelserne i artikel 49 ikke kan anvendes, er den eneste løsning at forhandle om et tillæg eller en supplerende bestemmelse til kontrakten, der forbyder overførsler til USA. Dataene bør ikke kun opbevares, men også administreres et andet sted end i USA.
- ➔ Hvis dine data kan overføres til et tredjeland, bør du også tjekke lovgivningen i det pågældende tredjeland og undersøge, om lovgivningen overholder Domstolens krav og giver den forventede beskyttelse af personoplysninger. Hvis der ikke er et passende grundlag for overførsel til et tredjeland, bør personoplysninger ikke overføres til et land uden for EØS, og alle behandlingsaktiviteter bør foregå inden for EØS.

På Det Europæiske Databeskyttelsesråds vegne

Formand

Andrea Jelinek